

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-
Konu : Soru Önergeleri

3855

27.11.2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 21.11.2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-30309 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Bursa Milletvekili İsmet BÜYÜKATAMAN'a ait 7/1074, 7/1088, Erzurum Milletvekili Oktay ÖZTÜRK'e ait 7/1075, 7/1076, 7/1079, 7/1080, 7/1081, Ankara Milletvekili Zühal TOPÇU'ya ait 7/1077, Tokat Milletvekili Reşat DOĞRU'ya ait 7/1078, Ankara Milletvekili Özcan YENİÇERİ'ye ait 7/1082, İzmir Milletvekili Mehmet Ali SUSAM'a ait 7/1083, 7/1085, Ankara Milletvekili Levent GÖK'e ait 7/1084, Niğde Milletvekili Doğan ŞAFAK'a ait 7/1086 ve Mersin Milletvekili Vahap SEÇER'e ait 7/1087 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1. Görüş 7/1074, 7/1075, 7/1076, 7/1077, 7/1078, 7/1079, 7/1080, 7/1081, 7/1082, 7/1083, 7/1084, 7/1085, 7/1086, 7/1087, 7/1088 (24 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Mehmet Ali SUSAM

İzmir Milletvekili

Esas No

:7/1085

Atatürk'ün gösterdiği "çağdaş medeniyet seviyesinin üzerine çıkma" hedefinin en somut adımlarından olan Avrupa Birliği'ne üyelik süreci, çeşitli aksamalarla yürümektedir. Son 10 yıllık süreçte gittikçe hükümet gündeminden düştüğü gözlemlenen AB hedefinin tutturulabilmesi için, düzenli olarak ortaya konan ilerleme raporlarında öngörülen süreçlerin hızla tamamlanmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

12.10.2011 tarihinde açıklanan Avrupa Birliği ilerleme raporuna göre; Tarım ile Gıda güvenliği, veterinerlik ve bitki sağlığı politikası kalemlerinde AB müktesebatıyla uyumlaştırma açısından atılması gereken adımların tamamlanmamış olduğu görülmektedir.

Rapora göre müzakereler bakımından kilit unsur olan Tarım İstatistikleri konusunda, bir stratejinin kabul edilmemiş olması bir eksiklik olarak tanımlanmıştır. Ortak Tarım Politikaları ve Ortak Piyasa Düzenleri konusunda yeterli adım atılmaması da eleştirilmiştir.

Organik tarım ve Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar konularında Türkiye'nin çıkardığı mevzuatın Avrupa Birliği müktesebatıyla uyumlu olmadığının altı çizilmiştir.

Şap hastalığına ilişkin bir acil durum planı henüz oluşturulmaması ve hayvan refahı konularında ilerleme kaydedilmemiş olmasına değinilen raporda, Türkiye'nin veterinerlik denetimleri ve kontrollerinin finansmanına ilişkin mevcut sistemi, AB müktesebatıyla uyumlu olmadığı ortaya konulmuştur.

Yem hijyeni hakkında kanununun çıkartılmamasının eleştirildiği raporda, hayvansal yan ürünlerle ilgili kurallar, denetimlerin finansmanı ve gıda ile temas eden malzemeler konusunda ilerleme kaydedilmediği söylenmiştir.

Bu bilgiler ışığında;

SORU 1) Tarım İstatistikleri Strateji Belgesi hazırlıkları ne aşamadadır? Bu belge tarım istatistiklerini AB mevzuatı ile uyumlu hale getirmek ve istatistik kalitesini arttırmakta yeterli olabilecek midir?

CEVAP 1) "Tarım İstatistikleri Strateji Belgesi" Avrupa Komisyonu'nun 11. Fasıl olan Tarım ve Kırsal Kalkınma için 2006 İlerleme Raporuna istinaden hazırlanmaktadır. "Tarım İstatistikleri Strateji Belgesi" hazırlanması ve Avrupa Komisyonuna sunulması ile ülkemizin AB müzakere sürecinde yer alan Tarım ve Kırsal Kalkınma faslının açılış, 18. Fasıl olan İstatistiğin ise kapanış kriterlerinden birisinin yerine getirilmesi ve Türk Tarım İstatistik Sisteminin AB Tarım İstatistik Sistemine tam uyumu amaçlanmıştır.

"Tarım İstatistikleri Strateji Belgesi"; tarımsal istatistik kalitesinin artırılması ve AB istatistik sistemine uyum için Türk İstatistik sisteminin geliştirilmesine yönelik olarak, ülkemizde geçmiş yıllarda gerçekleştirilen çalışmalarla birlikte 2011-2016 yılları arasında yapılması hedeflenen tüm istatistikî faaliyetler kapsamaktadır.

Tarım İstatistikleri Strateji Belgesi; Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve diğer ilgili kurum ve kuruluşların işbirliği ile hazırlanmaktadır. Belgenin nihai halinin verilebilmesi, Bakanlığımız ile TÜİK işbirliğiyle oluşturulması planlanan ve AB ile uyumlu istatistikler toplanabilmesine imkân sağlayacak "Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi'nin (TİKAS) tamamlanma takvimiyle ilişkili olup, bu konudaki çalışmaların 2012 yılının ilk çeyreğinde bitmesi öngörülmektedir.

SORU 2) Ortak tarım politikaları ve Ortak piyasa düzenleri konusunda hangi düzenlemeler düşünülmektedir?

CEVAP2) Bakanlığımız, 3 Haziran 2011 tarih ve 639 sayılı KHK ile yeniden yapılandırılarak, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı haline dönüştürülmüştür. Bakanlığımız yeni yapısı ile AB müzakere sürecinin en önemli konularından birisi olan tarım alanında, AB'deki benzerleriyle uyumlu ve sürece katkı sağlayacak bir yapıya kavuşmuştur

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında Avrupa Birliği uyum süreci de göz önüne alınarak, konu bazında bir yapılanma esas alınmıştır. Bu kapsamda, daha önceden müstakil Daire Başkanlığı altında yürütülen AB'ye uyum ve koordinasyon ile dış ilişkiler konuları, yeni kurulan Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü altında toplanmıştır. Böylelikle AB'ye uyum çalışmalarını daha etkin, etkili ve hızlı şekilde yürütülmesine olanak sağlayacak kurumsal altyapı güçlendirilmiştir.

Kırsal Kalkınma konusunda AB'nin aday ülkelere tahsis ettiği Kırsal Kalkınma İçin Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPARD) kapsamında Avrupa Birliğinden sağlanan kaynakların, kırsal kalkınma programlarının uygulanmasına yönelik faaliyetleri gerçekleştirmek amacıyla Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu kurulmuş ve ilk uygulama dönemi için 20 ilde İl Koordinatörlüğü açılmıştır. İkinci uygulama dönemi 22 il için İl Koordinatörlüklerinin kurulması çalışmaları devam etmekte olup bu iller için personel alım ilanına çıkmıştır.

Yürütülen yoğun çalışma ve müzakereler neticesinde, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu merkez ve ilk etapta yer alan 20 il teşkilatının, kırsal kalkınma desteklerinin uygulanmasında yeterli donanım ve kapasiteye sahip olduğu Avrupa Komisyonu tarafından onaylanmış ve bunun neticesinde akreditasyon ve yetki devri süreci 2011 yılı Ağustos ve Eylül aylarında başarı ile tamamlanmıştır. Yetki devri ile AB kırsal kalkınma desteklerinin ülkemiz yatırımcıları tarafından kullanılmasının önü açılmış ve AB üyelik sürecinde 11. Fasıl olan Tarım ve Kırsal Kalkınma alanında önemli bir açılış kriteri yerine getirilmiştir.

Bu fonların kullanılması, Tarım sektörünün rekabet gücünün iyileştirilmesi, çevre ve kırsal peyzajın iyileştirilmesi, kırsal ekonominin çeşitlendirilmesi ve kırsal alanlarda hayat kalitesinin iyileştirilmesine katkıda bulunacaktır.

11. Fasıl diğer bir açılış kriteri olan "Tarım Arazilerini Tanımlama ve Ulusal Çiftçi Kayıt Sisteminin Nasıl Geliştirilebileceğine İlişkin bir Stratejinin Hazırlanarak Komisyona Sunulması" kapsamında destekleme sistemimizi AB'deki sisteme yakınlığımıza yönelik olarak "Strateji Belgesi" hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca, Çiftlik Muhasebe Veri Ağı sistemi (FADN) 12 il'e yaygınlaştırılarak 2011 yılında 600 çiftlikten veri toplanmasına başlanmış ve önümüzdeki yıllarda bu sayının kademeli olarak artırılması planlanmaktadır.

Avrupa Birliği'ne üye ülkeler, desteklemelerin yönetimini ve kontrolünü sağlamak için Entegre İdare ve Kontrol Sistemini (IACS) kullanmaktadır. Ülkemizin adaylık sürecinde bu sistemi kurulması 11. Faslın diğer bir açılış kriteridir. Bu kapsamda sistemin alt yapısını oluşturmak için bir pilot proje tamamlanmış olup, 2012 yılı içerisinde ülke genelini kapsayacak şekilde AB kaynaklı yeni bir proje başlatılacaktır.

Tarımsal piyasaların düzenlenmesi ve yeniden yapılandırma çalışmaları çerçevesinde; bitkisel ve hayvansal ürünlerde fiyat dalgalanmalarının olumsuz etkisinin ortadan kaldırılması, bitkisel ürün piyasalarının geliştirilmesi ve Avrupa Birliği Ortak Piyasa Düzenlerine uyum sağlanması, ürün arzı ile çiftçi gelirlerinde istikrar sağlanmasına yönelik olarak Avrupa Birliğinde mevcut olan ödeme ajanslarına benzer bir yapının kurulması planlanmaktadır.

Hayvansal ve Bitkisel ürünlerde üretici, tüketici, tüccar ve sanayici lehine piyasaların daha sağlıklı işleyişini temin edecek piyasa düzenleme mekanizmalarının oluşturulması yönünde çalışmalar devam etmektedir. Bu kapsamda; EBK'nın da içinde yer aldığı, et ve süt piyasalarını regüle edecek, ürün arzını düzenleyecek piyasa mekanizmalarını oluşturulacak, TMO'da halihazırda görev alanına giren ürünlerin dışında gerektiğinde diğer bitkisel ürün piyasalarını da düzenleyecek şekilde güçlendirilecektir.

Bu konulardaki kanuni düzenlemelere yönelik çalışmalar devam etmekte olup, çalışmalarının tamamlanmasına müteakip hazırlanan yasa tasarısı taslağı TBMM'ye sunulacaktır.

SORU 3) Organik tarım ve GDO'lu ürünlerin üretim ve satışı esaslarına ve uygulanmasına ilişkin yönetmelik mevzuatının AB müktesebatına uyum sağlaması yönünde hangi çalışmalar yapılmaktadır.

CEVAP 3) Türkiye'de organik tarım uygulamaları 1984 yılında başlamıştır. 1994 yılında AB ile uyumlu ilk yönetmelik çıkarılmış, 1995 yılında ise söz konusu yönetmelik revize edilmiştir. 2004 yılında Organik Tarım Kanunu çıkarılmış olup, 18 Ağustos 2010 tarihinde Organik Tarım Yönetmeliği çıkarılmış ve bu yönetmelik Bakanlığımızın yeniden yapılandırılmasının ardından 6 Ekim 2011 tarihinde revize edilmiştir.

GDO konusunda yapılan çalışmalar ise; 26 Mart 2010 tarihinde "Biyogüvenlik Kanunu", 26 Eylül 2010 tarihinde ise "Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik" ile "Biyogüvenlik Kurulu ve Komitelerinin Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelikler" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu mevzuattan sonra "Taşra Kuruluşlarının İthalat Uygulamalarında Birlikteliği Sağlamak Üzere Tescil Edilmemiş Gen İhtiva Eden Ürünlerin Girişini Önlemek Üzere GDO ve Ürünlerine Dair Uygulama Talimatı" yayımlanmıştır. AB tarafından 25.06.2011 tarihinde uygulamaya konulan 619/2011 nolu Yönetmelik, Ülkemizde 19.08.2011 tarihinde Biyogüvenlik Kurulu başvurusu yapılmış, henüz onay almamış veya onay süresi dolmuş GDO'lu Materyal İçeren Yemlerin Resmi Kontrolleri İçin Numune Alma ve Analiz Metotları Talimatı ile uyumlaştırılmıştır.

SORU 4) Şap hastalığına ilişkin bir acil durum planı hazırlanmakta mıdır? Türkiye'nin veterinerlik denetimleri ve kontrollerinin finansmanına ilişkin mevcut sisteminin AB müktesebatına uyumu sağlanmış mıdır?

Gıda ile temas eden madde ve malzemeler için iyi üretim uygulamalarına ilişkin kuralları içeren 2023/2006/EC sayılı AB Tüzüğü'nün uyumlaştırma çalışmalarına da başlanmış olup, 2012 yılının ilk çeyreği içinde yürürlüğe girmesi planlanmaktadır. Ayrıca, gıda ile temas eden plastik, seramik, rejenere selüloz, epoksi türevi ve vinilmonomer içeren madde ve malzemelerle ilgili direktifler 2005 yılından bu yana ilgili AB mevzuatı ile uyumludur ve AB mevzuatındaki değişiklikler de ilgili mevzuata yansıtılmaktadır.

Yukarıda bahsedilen çerçeve mevzuata ait düzenlemelerin tamamlanmasının ardından gıda ile temas eden aktif ve akıllı madde ve malzemelere ilişkin 450/2009/EC sayılı AB Tüzüğü'nün uyum çalışmaları da strateji belgesinde belirtilen süre içinde tamamlanacaktır.